
Finne litteratur

Karin Torvik

Rådgiver

Senter for Omsorgsforskning, Midt Norge

Høgskolen i Nord Trøndelag

Ulike former for kunnskap

- Teoretisk og praktisk kunnskap
 - Teoretisk kunnskap er abstrakt, generell, formulerbar og objektiv
 - Praktisk kunnskap er knyttet til personen og arbeidsfellesskapet, den er subjektiv
 - Ferdighetskunnskap – evne til å handle i gitte situasjoner
 - Fortrolighetskunnskap – gjenkjenne situasjoner og mønstre og å kunne lese hva situasjonen innebærer
-

Bibliografiske databaser og andre nettressurser

- Tilgang til både primærkilder (artikler) og sekundærkilder (bøker)
 - Kan skaffes via utdanningsinstitusjoner og arbeidssted
 - Fulltekst og abstrakt
-

Valg av databaser

- Avhengig av emnet
 - Svemed+; database for nordisk helselitteratur, først og fremst svensk, men også norsk og dansk. Artiklene kan være publisert på engelsk . Referanser og tidsskriftartikler innenfor medisin og helsefag. Forsknings-, fagutviklings- og populærvitenskapelige artikler
-

Medline

- Største databasen innenfor biomedisin, men dekker også emner innenfor ernæring, sykepleie og andre helsefag. Artikler fra 5000 tidsskrift
-

Embase

- Primært en base for biomedisin. Dekker spesielle emner innenfor farmakologi og legemiddelbehandling. Referanser til artikler fra 5000 tidsskrift. Stort innslag av europeisk litteratur
-

AMED

- Database med referanser til alternativ medisin, ergoterapi, fysioterapi, palliativ pleie og behandling med mer.
 - Referanser til ca. 500 tidsskrift
 - Avhandlinger
 - Konferanserapporter
-

Psychinfo

- Psykologisk litteratur
 - Psykologiske aspekter ved pedagogikk, sosiologi og sykepleie
 - Referanse til ca. 2000 tidsskrift
 - Referanser til bøker, bokkapitler og konferanserapporter
-

-
- Evidence Based Nursing
 - <http://ebn.bmj.com>
 - Evidence Based Medicine
 - <http://ebm.bmj.com>
 - Evidence Based Mental Health
 - <http://ebmh.bmj.com>
-

-
- Elektroniske tilgjengelige tidsskrift som oppsummerer resultater av kvalitetsvurderte studier innenfor henholdsvis sykepleie, medisin og psykologi/psykiatri. Hver oppsummering ledsages av kommentarer fra fagpersoner innenfor det aktuelle temaet
-

TRIP

- <http://tripdatabase.com/index.html>
 - Kliniske retningslinjer, systematiske oversikter og annen oppsummert forskning
-

Spørsmål ved hjelp av PICO

- P populasjon/problem
 - Hvilken type pasient eller pasientgruppe gjelder spørsmålet
 - I intervensjon
 - Hvilken tiltak eller intervensjon ønsker vi vurdert?
Hva er det pasienten utsettes for klinisk som vi er interessert i?
-

Spørsmål ved hjelp av PICO

- C comparison

- Skal tiltaket vi settes i gang med sammenlignes med noe annet? Noen ganger ønsker vi å sammenligne den praksisen vi fører i dag , med et annet tiltak

- O outcome

- Hvilket utfall eller endepunkt er vi interessert i? Hvilken effekt av tiltaket ønsker vi vurdert?
-

Eksempel på hvordan vi kan systematisert spørsmål etter PICO modellen

Pasient/Problem	Intervensjon	Comparison/ Control	Outcome
KOLS – pasienter (som bor hjemme)	Hjemmeoksygen	Ingen oksygentilførsel hjemme	Lever de pasientene som får O ₂ kenger enn de som ikke får det? Har pasienter som får O ₂ betre livskvalitet enn de som ikkje får det?
KOLS pasienter som er avhengig av kontinuerlig O ₂			Hvordan oppleves dette? Hvordan er det å leve slik?

Kjernespørsmål i helsetjenesten og hvilke kunnskap de gir

Kjernespørsmål	Kunnskap
Hvordan oppleves det? Hva er det som gjør at det virker? Hvorfor?	Erfaringer og holdninger
Hvor mange har et helseproblem?	Prevalens - forekomst
Hvorfor får noen dette problemet, mens andre holder seg friske?	Årsak - etiologi

Kjernespørsmål i helsetjenesten og hvilke kunnskap de gir

Kjernespørsmål	Kunnskap
Hvordan kan vi avgjøre om noen har dette problemet?	Diagnostikk
Hvordan går det med den som har problemet?	Prognose - sykdomsforløp
Kva kan vi gjøre for å forebygge eller behandle problemet?	Effekt av tiltak

Kjernespørsmål i helsetjenesten og hvilke kunnskap de gir og hvilke type metode som kan brukes

Kjernespørsmål	Kunnskap	Metode/design
Hvordan oppleves det? Hva er det som gjør at det virker? Hvorfor?	Erfaringer og holdninger	Kvalitative metoder
Hvor mange har et helseproblem?	Prevalens - forekomst	Kvantitativ metode/ tverrsnittsstudie
Hvorfor får noen dette problemet, mens andre holder seg friske?	Årsak - etiologi	Kvantitativ metode Kohortstudie Kasus - kontrollstudie

Kjernespørsmål i helsetjenesten og hvilke kunnskap de gir og hvilke type metode som kan brukes

Kjernespørsmål	Kunnskap	Metode/design
Hvordan kan vi avgjøre om noen har dette problemet?	Diagnostikk	Kvantitativ metode Tverrsnittsstudie Kartlegging
Hvordan går det med den som har problemet?	Prognose - sykdomsforløp	Kvantitativ metode Kohortstudie
Kva kan vi gjøre for å forebygge eller behandle problemet?	Effekt av tiltak	Kvantitativ metode Randomisert kontrollert forsøk

Mesh-termer, engelske søkeord

- Eksempel
 - Helsebiblioteket
 - SveMed+

<http://www.helsebiblioteket.no/>

Engelske søkeord

	Søkeord	Alternative søkeord
Pasient: KOLS		
Intervensjon: Oksygenbehandling hjemme		
Comparison		
Outcome: Overlevelse		
Livskvalitet		

Søketeknikker

- And – avgrenser søket ved kun å gi treff på artikler hvor begge søkeordene er med
 - Or – utvider søket ved å gi treff på artikler hvor enten det ene eller det andre søkeordet er med
-

Artikkelvurdering

- IMRAD – oppbygging av artikkel
 - Lese abstrakt
 - Screeningspørsmål
 - Har artikkelen en klart formulert problemstilling?
The aim of this study eller the objective
 - Er designet som er benyttet velegnet for å besvare problemstillingen?
-

Artikkelvurdering

- Kan vi stole på resultatene
 - Metodedelen av artikkelen
 - Design
 - Hva er resultatene
 - Sentrale hovedfunn
 - Svarer forsker på spørsmålene i problemstillingen
 - Kan resultatene brukes i min praksis
-